

[Formanden]

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en valggruppe på 95 medlemmer: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Centrum-Demokraterne;

en valggruppe på 83 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Fremskridtspartiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Hanne Andersen (S)
- 2 Ole Espersen (S)
- 3 Klaus Hækkerup (S)
- 4 Torben Lund (S)
- 5 Lone Møller (S)
- 6 Grete Schødt (S)
- 7 Ebba Strange (SF)
- 8 Lilli Gyldenkilde (SF)
- 9 Mimi Jakobsen (CD)
- 10 Grethe Fenger Møller (KF)
- 11 Gammelgaard (KF)
- 12 Grove (KF)
- 13 Peter Brixtofte (V)
- 14 Ivar Hansen (V)
- 15 Pia Kjærsgaard (FP)
- 16 Lone Dybkjær (RV)
- 17 Inger Stilling Pedersen (KRF)

Til stedfortrædere for:

- 1- 6 Jytte Andersen (S)
Jytte Hilden (S)
- 7- 8 Frank Jensen (S)
Birgitte Husmark (SF)
- 9 Duetoft (CD)
- 10-12 Pia Christmas-Møller (KF)
Aagaard (KF)
- 13-14 Svend Heiselberg (V)
Mejdahl (V)
- 15 Kim Behnke (FP)
- 16 Ole Vig Jensen (RV)
- 17 Helge Sander (V)

Meddelelse om, hvem der er valgt i henhold til gruppernes indstilling, vil blive opslået i læseværelset og optaget i Folketingstidende.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 206:

Forslag til lov om ændring af lov om voksenuddannelsesstøtte.

Af kulturministeren (Grethe Rostbøll).
(Fremsat 23/1 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Kulturministeren bebuder med sit lovforslag, at vi skal udsætte den planlagte revision af VUS-loven i et år. Baggrunden for dette ønske er, at evalueringsresultaterne for VUS-forsøgene endnu ikke er fremkommet.

Fra Socialdemokratiets side ønsker vi ikke at udsætte en revision. Vi har en formodning om, at evalueringsrapporten snart er på trapperne. Vi har desuden et radikalt forslag om en forøgelse af VUS-loven, som vi har til behandling her i Folketinget, og derfor kan vi ikke på nuværende tidspunkt tilslutte os det forslag, som vi her behandler.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det kan til gengæld Det Konservative Folkeparti. Vi kan støtte kulturministerens forslag om en udskydelse af revisionen; vi mener, det er helt naturligt, at man afventer evalueringsrapporten, og at man overlader opgaven til Zeuthenudvalget, som jo netop beskæftiger sig med den langsigtede aktiveringsindsats. Her mener vi, at de foreløbig meget positive erfaringer i forbindelse med voksenuddannelsesstøtteleven skal indgå, sådan at vi får en sammenhængende indsats i forbindelse med vores arbejde med at bekæmpe ledigheden og samtidig give arbejdskraften et uddannelsesmæssigt løft.

Derfor anbefaler vi, at revisionen bliver udskudt, og at opgaven indgår i Zeuthenudvalgets arbejde.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Hvis jeg havde en fornemmelse af, at det varede længe, før evalueringsrapporten var færdig, ville jeg også være indstillet på at udsætte revisionen, men jeg vil godt spørge kulturministeren, om det er rigtigt, som jeg har fået oplyst, at evalueringsrapporten vil foreligge om-

[Lone Møller]

kring den 18. februar. Hvis det er tilfældet, så mener jeg, at der er rigelig tid til at foretage en ordentlig vurdering af rapporten.

Mariann Fischer Boel (V):

Da lov om voksenuddannelsesstøtte blev behandlet i foråret 1988, indgik det i lovforslaget, at kulturministeren skulle fremsætte forslag i Folketinget om revision af loven senest i indeværende folketingssamling. Det ligger i det lovforslag, som vi har til behandling i dag, at revisionen udsættes til folketingssamlingen 1992-93.

Jeg synes, det vil være fornuftigt, at vi oversender forslaget til udvalgsbehandling og så i øvrigt afventer de igangværende forhandlinger om aktivering og beskæftigelse, altså Zeuthenudvalgets arbejde, og at vi afventer de evalueringresultater af VUS-forsøgene, som også kommer på bordet i løbet af foråret.

Derved kan vi få en bedre udnyttelse, forhåbentlig, af alle de ressourcer, der i dag bruges på området, og her tænker jeg også på de midler, der bruges i AMU og i hele uddannelsesstilbudsordningen. Jeg tror, vi kan få en meget bedre udnyttelse af pengene på en anden måde.

Venstre støtter altså forslaget om udsættelse af revision af loven.

Ebba Strange (SF):

Jeg må indrømme, at jeg undrede mig lidt, da jeg så dette lovforslag fra kulturministeren, for kulturministeren ved jo godt, at vi den 23. oktober her i salen behandlede et forslag fra Det Radikale Venstre om ændring af lov om voksenuddannelsesstøtte, og det er ikke ret mange dage siden, vi fik svar fra kulturministeren på nogle spørgsmål, vi havde stillet i udvalget vedrørende dette forslag.

Hvis man ikke ønsker den ændring, som De Radikale foreslår, kan man selvfølgelig sige nej til den, og så kan man komme med dette her forslag; men SF siger nej til kulturministerens forslag i dag, fordi vi er midt i et arbejde, som vi i hvert fald skal gøre færdigt. Det vil jo vise sig, om vi bakker op bag det radikale forslag, når vi får evalueringsrapporterne. Der er jo da trods alt et stykke tid, til folketingsåret er slut, og sådan som kulturministerens forslag ligger, siger vi nej fra SF's side.

Poul Nødgaard (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Køpke Christensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre Fremskridtspartiets syn på sagen:

Den 17. marts 1988 behandlede Folketinget et lovforslag om betalt frihed til uddannelse. Både Venstre og De Konservative tog på daværende tidspunkt skarp afstand fra dette forslag. Bl.a. sagde den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller: »Er det ikke gået op for SF, at vores omkostningsniveau skal nedbringes og ikke øges for at sikre danske virksomheders konkurrenceevne og dermed danske arbejdspladser?«

Venstres daværende ordfører, fru Britta Schall Holberg, kom med følgende udtalelse: »Derfor bliver vi nødt til at sige, at der ikke er råd til den ekstravagance. Jeg ser heller ikke, at der er sagligt belæg for den, når der er så stor søgning til alle de former for uddannelse uden for arbejdstiden, som der er i dag.«

Det var altså holdningen fra de to regeringspartier, vi har i dag, som klart gik imod princippet om betalt frihed til uddannelse, og det er jo klart, at det er det, det går ud på.

Den 2. januar 1992 kunne man i Morgenavisen Jyllands-Posten læse et i bund og grund Fremskridtssynspunkt fra undervisningsminister Bertel Haarder, hvori han klart udtrykker samme holdning, når det drejer sig om betalt frihed til uddannelse. Undervisnings- og forskningsministeren gør bl.a. opmærksom på, at det drejer sig om store udgifter med en særdeles lille virkning.

Samme minister gør sig til talsmand for, at man ikke bør bruge arbejdstiden til undervisning, men at undervisning skal foregå i fritiden. En meget logisk Fremskridtsholdning, der viser ganske sund fornuft. Undervisnings- og forskningsministeren oplyser i samme indlæg, at problemet jo netop er, hvad det vil koste, når alle disse flittige hverdagsmennesker, der tager uddannelse i fritiden, opdager, at de er til grin, og forlanger ret til at uddanne sig i arbejdstiden, og hvad vi reelt får for de svimlende beløb, det drejer sig om. Det bliver, som ministeren ganske rigtigt udtrykker det i Jyllands-Posten, dyrere, end da højskoleeleverne fandt ud af, at de var idioter, hvis de ikke fik det offentlige til at betale bistandshjælp eller dagpenge under opholdet på en højskole.

[Poul Nødgaard]

På dette område kan vi altså konstatere, medmindre kulturministeren bakker disse holdninger hos undervisnings- og forskningsministeren op, at der er uenighed i regeringspartierne omkring det, vi her taler om. Jeg vil da gerne have, at kulturministeren kommenterer og svarer på følgende:

Er kulturministeren enig med undervisnings- og forskningsministeren i de grundlæggende principper, som jeg her har fremdraget?

Nogle vil måske synes, at det er mærkeligt, at Fremskridtspartiet netop citerer undervisningsministeren og dermed en del af regeringen, men det er, fordi undervisningsministeren her giver udtryk for en grundlæggende holdning, som også deles af Fremskridtspartiet. Nogle vil måske sige, at det er lidt mærkværdigt, men vi skal nu en gang sige det, når der fremføres ting fra regeringen, som vi er enige i, og det er vi altså i det synspunkt, som undervisnings- og forskningsministeren har anført.

Derfor vil vi gå ind i udvalgsarbejdet med den sædvanlige positive indstilling til tingene, men vi vil se meget kritisk på disse ting.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Når Fremskridtspartiet har så meget imod VUS-loven, kan jeg ikke rigtig forstå, at man kan være betænkelig ved at støtte ministerens forslag om, at vi udsætter en revision af loven, en revision, som jo meget sandsynligt ville medføre en udvidelse af ordningen.

Må jeg sige til opklaring, at diskussionen om betalt frihed til uddannelse foregik på baggrund af nogle forslag fra Socialdemokratiet og SF, der rummede et meget betydeligt tvangselement i forhold til virksomhederne. Der er en afgørende forskel på de forslag og voksenuddannelsesstøtteloven, hvor det bærende princip er frivillighed. Det synes jeg nok er vigtigt at få frem på baggrund af den meget voldsomme udlægning, vi lige hørte fra Fremskridtspartiet.

Nu jeg er heroppe, vil jeg da også godt lige komme med en enkelt kommentar til Socialdemokratiet. Vi er alle bekendt med, at vi får en lidt forrykket afslutning i Folketinget under hensyntagen til den kommende folkeafstemning om EF. Jeg kan ikke helt forstå, at Socialdemokratiet er indstillet på, at vi nu på dette meget vigtige område skal indskibe os i noget makværk.

Og jeg kan slet ikke forstå det på baggrund af, at samtlige Folketingets partier jo i bred enighed har bedt et meget velkvalificeret udvalg undersøge og vurdere, hvad man kan sætte i værk for at øge den langsigtede aktiveringsindsats. Det er helt oplagt, at VUS-ordningen indgår i overvejelserne, og jeg kan ikke rigtig forstå, at man prioriterer makværk forud for seriøs og grundig arbejdsindsats. Det er i og for sig sådan, man må tolke Socialdemokratiet i dag.

(Kort bemærkning).

Mariann Fischer Boel (V):

Jeg vil gerne støtte fru Pia Christmas-Møllers udtalelse om, at det forslag, som både Venstre og Konservative gik imod i 1988, havde en helt anden udformning end det, vi diskuterer i dag, og at netop tvangselementet havde en fremtrædende plads.

Dernæst vil jeg godt sige til hr. Poul Nødgaard, at den artikel af undervisnings- og forskningsministeren, som hr. Poul Nødgaard refererer til, er skrevet på baggrund af bl.a. et forslag fra Det Radikale Venstre, som kom på bordet i løbet af efteråret, og det er en ordning, der er meget mere vidtgående end den, vi i dag beder om at få forlænget, fordi det er en udvidet VUS-ordning, det vil koste i hvert fald 1,1 mia. kr. at bringe til udførelse.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg kan overhovedet ikke forstå, at fru Pia Christmas-Møller kalder det makværk, når Socialdemokratiet her siger, at vi forventer at få et svar fra kulturministeren om, at evalueringsrapporten foreligger den 18. februar. Hvis det er tilfældet, er der efter min mening god tid til at behandle rapporten, inden Folketinget slutter samlingen. Det er da rigtigt, at vi har en lidt speciel situation, men som jeg har forstået det, forlænger man også samlingen i den anden ende.

Jeg har nogle tanker, som går på, at den evalueringsrapport, som kommer, meget klart vil vise, at VUS-ordningen har været en succes, og derfor tror jeg ikke, der bliver de store problemer. Jeg synes, det er lidt flot at kalde det for makværk, og at man fra De Konservatives side ikke mener, vi kan gøre det færdigt i denne

[Lone Møller]

samling, hvis rapporten foreligger den 18. februar. Derfor er Socialdemokratiet bestemt indstillet på, at vi må se den rapport.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det var også fru Pia Christmas-Møller, der kaldte mig herop. Naturligvis indgår VUS-ordningen i aktiveringsudvalgets arbejde, det er klart, og det er godt, det er fint. Jeg tror også nok, at udvalget skal lave et ordentligt stykke arbejde, men som jeg sagde, så har vi i forvejen diskussionen gående i Folketingets Uddannelsesudvalg på baggrund af et radikalt forslag.

Og selv om vi får mere travlt i år, så skal vi jo ikke miste pusten endnu. Der er altså stadig væk over 3 måneder, til vi skal lukke de dage omkring folkeafstemningen, og som fru Lone Møller sagde, skal vi ses i juni igen, så vi når det såmænd nok.

Derfor undrer jeg mig simpelt hen over, at kulturministeren kommer med dette her forslag midt i en debat, for der er jo tid nok. På et eller andet tidspunkt skal vi afgive betænkning over det radikale forslag, og det kan være, at et flertal på det tidspunkt siger: Nej, ved I hvad, dette her har vi ikke gennemarbejdet grundigt nok. O.k., så udsætter vi revisionen til næste år. Det er derfor, jeg synes, kulturministerens forslag nu kommer helt forkert ind i debatten.

Julie Andersen (CD):

Jeg skal på CD's vegne meddele, at vi støtter lovforslaget. Jeg vil ikke komme med nogen specielle, uddybende kommentarer, og det er selvfølgelig, fordi vi positivt vil se på tingene i udvalgsarbejdet og forholde os til spørgsmålet i en større sammenhæng.

CD støtter forslaget.

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg tillader mig at tage dette forslag om revision af lov om voksenuddannelsesstøtte som udtryk for noget mere formelt, nemlig at ministeren vil være i overensstemmelse med lovgivningen, som kræver, at der skal fremsættes revisionsforslag i denne samling, og en sådan formel betragtning skal jeg ikke sige mange ord om. Jeg vil bare sige til ministeren, at der jo allerede ligger et revisionsforslag i Folketinget – og jeg vil tillade mig at sige ét, der er

mere perspektiv i, ét, der er mere fremadrettet – nemlig Det Radikale Venstres forslag, som flere allerede har berørt.

Ministeren siger i bemærkningerne til revisionsforslaget, at der det første år kun forelå sparsomme erfaringer. Det er for så vidt rigtigt, fordi der kun var gået 1 år, men ikke desto mindre var der allerede på det tidspunkt så klare udtalelser om voksenuddannelsesstøtteordningens betydning og positive virkning, at man såmænd godt kunne gå videre og gøre ordningen permanent. Bl.a. derfor ligger Det Radikale Venstres forslag i Folketinget. Men der er jo gået en rum tid, siden vi fik den første rapport, og flere har spurgt, hvornår den anden kommer. Så vidt jeg ved, har Voksenuddannelsesrådet meddelt, at det ikke varer så længe.

Hvis man tager de mange udtalelser – og det vil jeg sige til regeringsordførerne – fra en række private virksomheder i de seneste måneder for pålydende, så er der meget stor interesse ikke bare for, at den eksisterende VUS-ordning gøres permanent, men også for, at man udbygger ordningen med den jobrotation, som der er forslag om i det lovforslag, vi i øvrigt behandler i Folketinget, men som vi ikke skal tage op ved denne lejlighed.

Der er faktisk i sammenligning med de fleste andre af den slags ekstraordinære indsatser på uddannelsesområdet ingen ordning, der virker bedre end VUS-ordningen. Det synes jeg også regeringsordførerne skulle tage med i deres videre overvejelser.

Nu er undervisningsministeren inddraget som sandhedsvidne i denne sag, og det skal kulturministeren jo ikke drages til ansvar for, selv om de er i samme regering, men undervisnings- og forskningsministeren må jo selv tage stilling til, om det er rigtigt, som det siges af hr. Poul Nødgaard, at undervisningsministeren her har givet udtryk for den rene og skære Fremskridtspolitik: Jeg vil så føje til, at det er en formildende omstændighed, at undervisnings- og forskningsministeren aldrig rigtig har forstået, hvad det gik ud på, når man ville lave uddannelse for helt almindelige mennesker, ofte i en vanskelig situation – eller også har han ikke villet forstå det, og det sidste er endnu mere formildende.

Jeg håber på, at den ganske positive tilslutning, der var til Det Radikale Venstres forslag,

[Ole Vig Jensen]

kan give anledning til, at vi nu kommer videre i udvalgsarbejdet. Jeg har stadig væk det stilfærdige håb, at når vi får talt os til rette i de kommende uger, så vil også regeringen gå positivt ind i den sag. Der er meget, der tyder på, at det ville være en god idé.

Kulturministeren (Grethe Rostbøll):

Fra regeringens side betragter vi det som en formel overholdelse af de bestemmelser, der gælder, at vi fremsætter dette revisionsforslag. På den måde overholder vi både lovteknisk, at det skulle fremsættes på dette tidlige tidspunkt på året, og at vi har et forslag liggende om en fortsættelse af den nuværende VUS-ordning, hvis det er det, vi får brug for.

Jeg vil gerne nærmere svare på spørgsmålet fra fru Lone Møller med hensyn til, om evalueringsrapporten er på vej. Det er rigtigt, ja, den er på vej og vil i løbet af februar måned blive offentligt kendt, og vi glæder os til at se den. Vi har den samme opfattelse som fru Lone Møller af, at det er et positivt resultat, som hr. Ole Vig Jensen også nævner det.

Det er ikke på baggrund af nogen form for negativ opfattelse af VUS-projektet, at vi har bedt om denne revision. Hvad der mangler i evalueringen, er vurderingen af jobrotationen. Det er en del af VUS-forsøget, som blev sat i gang sidste sommer. Denne jobrotation har vi foreløbig også fået gode tilbagemeldinger om, men vi ved ikke før den 1. juli, hvordan de reelle resultater er omkring jobrotationen. Vi anser det for en meget værdifuld del af VUS, men før vi kender resultatet af jobrotationen, kan det være svært at tage det med ind i den kommende VUS-lovgivning.

Samtidig må vi sige – det gælder så som svar til flere af ordførerne – at denne udmærkede VUS-ordning jo også skal betales, vi skal finde pengene. Det er rigtigt, at antallet, der har søgt VUS, år for år er steget, og det antal, der søger VUS i år, er større end nogen sinde, men vi skal selvfølgelig også kunne finansiere det. Derfor har vi også i regeringen skønnet, at det skulle sammenknyttes med erfaringerne fra ATB og UTB, fordi disse samlede arbejdsmarkedstilbud og uddannelsesstilbud selvfølgelig skal finansieres. Vi skal finde pengene til det, og vi vil meget gerne medvirke til at finde midler til en fortsættelse af VUS-ordningen.

Jeg kan sige til hr. Poul Nødgaard og andre, at regeringen er fuldstændig enig i en meget positiv vurdering af VUS. Det fik en langsom start, og det er da naturligt, at vi i regeringen ligesom andre af Folketingets partier har vurderet VUS i forhold til de andre ordninger. Det er store projekter, vi sætter i gang, og vi må gøre de erfaringer, som nu engang er tilgængelige. Det er vores erfaring, at VUS har haft en stor gennemslagskraft og er blevet meget positivt vurderet både af arbejdstagere og arbejdsgivere. Vi har fået gode diskussioner i Voksenuddannelsesrådet, og vi mener også, at der dér er en meget bred tilslutning til de VUS-opgaver, vi har sat i gang.

Vi vil meget gerne også konkludere her, at regeringen – både den ene og den anden minister – går helhjertet ind i et samarbejde og et udvalgsarbejde omkring VUS-ordningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Forsvarsudvalget (5/2 92):

Udtræder: Køpke Christensen (FP)
Ny stedf.: Niels Højland (FP).

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (6/2 92):

Udtræder: Aage Brusgaard (FP)
Ny stedf.: Ernst B. Schmidt (FP)

Udenrigsudvalget (6/2 92):

[Formanden]

Udtræder: Annette Just (FP)
Ny stedf.: Pia Kjærsgaard (FP)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 18. februar 1992 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Angående de øvrige møder i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.59
